

Arviointikertomuksen 2023 lausunto

Kunnanhallitus 24.06.2024

43/00.03.01/2024

Asian valmistelija(t): talous- ja hallintojohtaja Matias Penttinen

Kunnanhallitus haluaa ensimmäisenä kiittää tarkastuslautakuntaa ansiokkaista ja perusteellisista huomioista tarkastuskertomuksessa. Lautakunta on huomionnut ainakin seuraavanlaiset kysymykset:

- Työsuhteiden kestot osoittavat kunnan onnistuneen hoitamaan henkilöstöään hyvin, tosin muutamissa viroissa on ollut suurta vaihtuvuutta
- Kunta on tukenut henkilöstön hyvinvointia monin eri tavoin ja sairastavuus on ollut pientä. Eläköityminen on lähitulevaisuudessa suurta
- Kunnanhallituksen valmistelussa ei ole aina onnistuttu
- Kehittämissyksikön määrärahasta käytettiin 67,7 %, tavoitteet on pääosin toteutettu ja elinvoimapöytä on aloittanut toimintansa. Elinvoimapöytä ei ole kuitenkaan toiminut koko vuotta aktiivisesti.
- Pöydässä käsitellyistä elinkeino- ja yrittäjäyysasioista ja kuntalaisten osallistumisesta sekä kylien kehittämisestä ei ole löydetävissä toimenpidekirjauksia
- Tarkastuslautakunnan vuonna 2022 tehdyt havainnot elinkeinotoimesta eivät ole riittävästi johtaneet puutteiden korjaamiseen
- Työllisyyden hoidon vastuisiin ja asiakkaiden peruspalveluiden saavutettavuuteen ja toimivuuteen sekä monipuolisuuteen on varauduttava riittävin resurssein kiinteän palvelupisteen puuttuessa
- On tärkeää, että jatkossa Leivonmäen kansallispuiston parempi hyödyntäminen -työryhmän toiminnan lakattua elinvoimapöydässä käsitellään kunnan ja kansallispuiston kehittämiseen liittyviä ideoita
- Elinvoiman edistämisen kannalta ei ole nyt tavoitteita kirjattu kansallispuiston hyödyntämiseksi strategian tasolla
- Hyvinvoinnin koordinointi on päässyt hyvin alkuun hyvinvointikoordinaattorin tehtävän perustamisen myötä
- Kouluterveyskyselystä huolta herättää huumeiden saatavuus Joutsassa
- Vähäinen vuosittainen syntyvyys tuo jatkossa suuria haasteita varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen
- Lukio-opetuksen jatkon turvaamiseen Joutsassa on panostettu ja on enemmän kuin toivottavaa, että se tuo tulosta nykyisessä lukioiden kilpailutilanteessa
- Kirjastotoiminta on hyvin kattavaa ja taloudellista. Kulttuurin ja taiteen edistäminen näillä voimavaroilla on onnistunutta
- Strategiassa valituilla painopistealueilla on parhaiten tavoitteet saavutettu muun muassa kaavoitusprosesseihin ja keskustan alueen kehittämiseen liittyvissä toimenpiteissä
- Taloudelliseksi ratkaisuksi on osoittautunut hoitaa ympäristönsuojelu yhdessä Luhangan kunnan kanssa
- Kiinteistöveroprojekti oli kannattava, ja selvitys on aiemmin saatettu päätökseen. Asia on puhututtanut edelleen, ja asian nostamista uudelleen esille on harkittava
- Oman kotikunnan arvostus ja myönteisten asioiden esillä pitäminen tapahtumissa ja viestinnässä on tärkeää

- Tarkastuslautakunnan on helpompi tehdä arviointia, kun panostetaan resurssit tuloksellisuuden kannalta keskeisiin tavoitteisiin ja toimintoihin, joita on mitattu ja tulokset on konkreettisesti kirjattu

Kunnan henkilöstön osalta kunnanhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että Joutsan kunnassa työskentelee sitoutunutta ja työhönsä tarmokkaasti ja tuloksellisesti suhtautuvaa henkilöstöä. Henkilöstön sairastavuus on jopa poikkeuksellisen pientä ja suurimmat poissaolojen syyt, tuki- ja liikuntaelinsairaudet sekä mielenterveyden sairaudet noudattelevat kansallisia trendejä. Eläköitymiset luovat lähitulevaisuudessa sekä haasteita että mahdollisuuksia. Yksittäisten viranhaltijoiden, kuten Puulan Seutuopiston rehtorin, tiheälle vaihtuvuudelle on luonnollinen selitys urakehitysten ja asuinpaikkojen vuoksi.

Asioiden valmisteluun kohdistuva kritiikki on osittain osoitteetonta. Kunnanhallitus kaipaisi tarkastuslautakunnalta konkreettisempia esimerkkejä valmistelun puutteista sekä näkemyksiä siitä, kuinka tarkastuslautakunta katsoisi valmistelua parannettavan. Tarkastuslautakunnan esille nostama esimerkki Koy Joutsan Talouskeskuksen osakekaupasta on sikäli puutteellinen, että päätöksenteon hitaus ja monimutkaisuus olivat muista kuin Joutsan kunnasta riippuvia.

Elinkeinotoiminnan osalta kunnanhallitus toteaa, että uusia avauksia elinkeinojen virkistämiseksi on tehty viime vuosina. Syyskuussa 2022 aloitti toimintansa elinvoimapöytä, jonka yksi päätehtävistä on pohtia uusia elinkeinotoiminnan kasvun mahdollisuuksia. Uusyrityspalvelut ovat keskeinen osa kunnan elinkeinojen kehitystä. Kunnan rooli elinkeinotoiminnassa on mahdollistava. Kunnanhallitus toteaa edelleen, että se kuulee mielellään kaikkia, myös tarkastuslautakunnan perusteltuja ja jäseneltä kehitysideoita elinkeinotoiminnan, esimerkiksi uusien yritysten hankkiminen, virkistämisestä Joutsan kunnassa.

Elinvoimapöydän toimintaa on hidastanut vuoden 2023 aikana luottamushenkilövalintojen pitkittyminen sekä henkilöstön pidemmät poissaolot. Työllisyydenhoidon kokonaisuuksia valmistellaan Eteläisessä Keski-Suomessa Jämsä-vetoisesti ja resurssien riittävä kohdentaminen muodostuu Jämsän panostusten, Joutsan omien panostusten sekä taloudellisten säästötarpeiden ristikkäispaineisiin. Yksi keskeinen ensi vuoden toimenpide on yhteensovittaa elinkeinotoimen ja työllisyysalueen toimintoja soveltuvilta osin. Leivonmäen kansallispuiston parempi hyödyntäminen on ilman muuta keskeinen kunnan elinvoimaisuutta parantava toimintakokonaisuus, jonka parissa työskentelee niin teknisen, yleishallinnon kuin sivistystoimenkin henkilöstöä.

Sivistystoimen tehtäväkentän osalta kunnanhallitus toteaa, että aiempaa laajemmat verkostot, esimerkiksi yhdyspintatyö Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa, työllistää henkilöstöä merkittävästi. Hyvinvoinnin koordinoiti on kuitenkin vain osaltaan kunnan tehtävä ja tätä työtä tehdään laajoissa verkostoissa mm. muiden viranomaisien ja järjestöjen kanssa. Kouluterveyskyselyn tulokset ovat puhuttaneet niin kouluissa, kunnan johtoryhmässä kuin kunnanhallituksessakin. Yleisesti tarkasteltuna huumeiden lieveilmiöt ovat lisääntyneet yhteiskunnassa laajasti. Joutsan osalta huumeiden saatavuuden kehitystä kouluterveyskyselyssä tulee tarkastella useiden vuosien ajan trendien löytymiseksi ja samalla tehdä päättäväistä työtä huumeiden saatavuuden poiskitkemiseksi.

Vähäinen syntyvyys Joutsan seutukunnassa luo merkittäviä ongelmia tulevaisuuteen. Esimerkiksi vuonna 2023 Joutsan seutukunnassa syntyi 18

lasta, ja alakouluja alueella on kolme. Muuttoliike on paikannut tilannetta kuitenkin hivenen. Pitkällä tähtäimellä syntyvyyden lasku näkyy myös elinvoiman heikkenemisenä ja esimerkiksi lukio-opetuksen turvaamisen vaikeutumisena. Kunnanhallitus yhtyy tässäkin suhteessa tarkastuslautakunnan huomioon siitä, että laadukas lukio-opetus turvaa myös laadukkaan perusopetuksen opettajien ollessa laajasti yhteisiä. Lukion ylle varjon heittää valtionosuusuudistuskavailut, jotka ovat tällä tietoa pienentämässä pienten lukioiden saamia valtionosuuksia. Kirjaston toiminta on sekin Joutsan kunnassa laadukasta ja tuottavuutta on pystytty lisäämään mm. omatoimikirjaston laajemmalla hyödyntämisellä.

Teknisen toimen osalta kunnanhallitus toteaa, että keskusta-alueen kehittäminen on valtuuston tahdon mukaisesti yksi keskeisimmistä lähitulevaisuuden investoinneista. Alustavat suunnitelmat ja hahmotelmat etenevät seuraavaksi kuntalaisten arvioitavaksi. Kiinteistöveroprojektin loppuunsaattamisessa on teknisellä toimella vielä hivenen töitä tehtävänä. Samoin tulevaisuuden lisääntyvät viranomais tehtävät ja kurjistuva kuntatalous asettavat paineita mm. alueelliselle yhteistyölle lähikuntien kanssa, josta hyvänä esimerkkinä on rakennusvalvonnan yhteistyö Joutsan, Luhangan ja Toivakan kesken Joutsan myydessä palvelua edellämaituille.

Kuntaviestintään Joutsa on panostanut viime vuosina mm. palkkaamalla viestintäsuunnittelijan parantamaan viestintää. Tarkastuslautakunta huomioikin arviointikertomuksessaan viestinnän tehostuneen ja palkkauksen tuoneen positiivisia vaikutuksia kunnalle.

Kunnanhallitus yhtyy myös tarkastuslautakunnan näkemykseen siitä, että tavoitteiden selkeämpään ja konkreettisempaan priorisointiin, rohkeampaan toiminnallisten ja laadullisten mittareiden sekä toimenpiteiden kirjaamiseen on panostettava edelleen voimallisesti ja kohdennettava resursseja niihin toimenpiteisiin, joilla saadaan vaikuttavuutta haluttuihin tavoitteisiin.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Harri Nissinen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää saattaa lausunnon arviointikertomuksen toimenpiteistä valtuustolle tiedoksi.

Päätös